

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

เทศบาลตำบลกุด้แห่
อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

คำนำ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น

ในปัจจุบันเมืองไทยเราได้กลายเป็นประเทศเปิดที่รับเอาความรู้และเทคโนโลยีของต่างชาติเข้ามาอย่างมากมาย ทำให้ไทยกลายเป็นประเทศที่มีความเจริญทางด้านเทคโนโลยี จากผลของการรับเอาวัฒนธรรมของชาติอื่นมานี้เอง ทำให้ประเทศของเรา ชุมชนของเรานึกถึงความสำคัญของภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นอันดี ที่เคยสืบทอดกันมาช้านาน ปัจจุบัน วิถีชีวิตแบบดั้งเดิมของไทยเราส่วนมากจะยังคงปฏิบัติสืบทอดกันมาตามชนบทหรือ ตามท้องถิ่นทางไกล ซึ่งถือเป็นสิ่งสำคัญที่ยังคงมีการสืบทอดภูมิปัญญาชาวบ้าน และเทคโนโลยีในท้องถิ่นอยู่ ดังนั้นการศึกษาภูมิปัญญาชาวบ้านของเราจึงเป็นการดำรงไว้ซึ่งศิลปวัฒนธรรมและวิถี ชีวิตของท้องถิ่นเหล่านั้นได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังเป็นการเผยแพร่ภูมิปัญญาในท้องถิ่นให้แก่ผู้ที่สนใจได้รับทราบและร่วมภูมิใจกับบุคคลในท้องถิ่นด้วย ภูมิปัญญาท้องถิ่น เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นและดำรงอยู่กับสังคมมนุษย์มาช้านานเป็นการดำรงในชีวิตที่เกี่ยวพันกับธรรมชาติของแต่ละท้องถิ่นโดยมีการปรับสภาพการดำเนินชีวิตให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมธรรมชาติตามกาลเวลา

ความหมายของภูมิปัญญา

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.๒๕๔๒ (๒๕๔๖, หน้า ๘๒๖) ได้ให้ความหมายของ คำว่า ภูมิปัญญาไว้ว่า “**พื้นความรู้ความสามารถ**” ภูมิปัญญาหมายถึงทรัพยากรบุคคล ทรัพยากรความรู้ที่มีอยู่ในท้องถิ่นแต่ละแห่ง ซึ่งเป็นเอกลักษณ์เฉพาะคน หรือเป็นลักษณะสากล ที่หลายถิ่นมีคล้ายกันก็ได้ ภูมิปัญญา ชาวบ้านในแต่ละถิ่นเกิดจากการแสวงหาความรู้ เพื่อเอาชนะอุปสรรคทางธรรมชาติ ทางสังคม ที่จำเป็นในการดำรงชีวิต ภูมิปัญญานี้จึงเป็นส่วนที่เกี่ยวข้องกับการผลิตและชาวบ้าน เช่น การประกอบพิธีกรรมของชุมชน หรือประเพณีการรวมกำลังช่วยกันทำงานใหญ่หลวงเกินวิสัยที่จะทำสำเร็จได้โดยคนเดียวเป็นต้น ภูมิปัญญาหมายถึง แบบแผนการดำเนินชีวิตที่มีคุณค่าแสดงถึงความเฉลียวฉลาดของบุคคล และสังคม ซึ่งได้สั่งสมและปฏิบัติสืบทอดกันมาภูมิปัญญาจะเป็นทรัพยากรของบุคคลหรือทรัพยากรความรู้ก็ได้ทรัพยากรความรู้ที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ความรู้ในสาขาอาชีพหรือวิชาการด้านต่างๆ เช่น การคัดเลือกพันธุ์ข้าว การถนอมอาหาร วัฒนธรรม ศิลปะ จารีตประเพณี เป็นต้นส่วนทรัพยากรบุคคลที่ถือว่าเป็นภูมิปัญญา ได้แก่ ชาวนาผู้ประสบความสำเร็จในการผลิต พรหมณ์ผู้เชี่ยวชาญในบายศรี เป็นต้น ภูมิปัญญาท้องถิ่น (local wisdom) หรือ ภูมิปัญญาชาวบ้าน (popular wisdom) เป็นคำที่รู้จักกันมานานพอสมควร เป็นคำที่มีความหมายลึกซึ้ง หลายแง่มุม ซึ่งมีนักวิชาการได้ให้ความหมายไว้ในแง่มุมต่างกัน ดังนี้

สรุปได้ว่า ภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาชาวบ้าน จะเป็นทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้านคิดขึ้นได้เอง และนำมาใช้ในการแก้ไขปัญหา เป็นเทคนิควิธี เป็นองค์ความรู้ของชาวบ้านทั้งทางกว้างและทางลึกที่ชาวบ้านคิดทำ โดยอาศัยศักยภาพที่มีอยู่แก้ปัญหาการดำเนินชีวิตในท้องถิ่นได้อย่างเหมาะสมกับบุคคลสมัย

ประเภทของภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น หมายถึงรวมถึง ทุกสิ่งทุกอย่างที่ชาวบ้าน คิดค้นขึ้น แล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขพัฒนาแก้ปัญหา เป็นทั้ง สติปัญญาและองค์ความรู้ทั้งหมดของชาวบ้าน ดังนั้นจึงมีความครอบคลุมเนื้อหาสาระและแนวทางดำเนินชีวิตในวงกว้าง ภูมิปัญญาท้องถิ่นประกอบไปด้วยองค์ความรู้ในหลายวิชาดังที่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (๒๕๔๑) ได้จำแนกไว้รวม ๑๐ สาขา คือ

๑. สาขาเกษตรกรรม หมายถึง ความสามารถในการผสมผสานองค์ความรู้ ทักษะ และเทคนิคด้านการเกษตรกับเทคโนโลยี โดยการพัฒนามาบนพื้นฐาน คุณค่าดั้งเดิม ซึ่งคนสามารถพึ่งพาตนเองในสถานการณ์ต่างๆ ได้ เช่น การทำการเกษตรแบบผสมผสาน การแก้ปัญหา การเกษตร เป็นต้น

๒. สาขาอุตสาหกรรมและหัตถกรรม (ด้านการผลิตและการบริโภค) หมายถึง การรู้จักประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการแปรรูปผลผลิตเพื่อ เชลลอลการนำเข้าสู่ตลาด เพื่อแก้ปัญหาด้านการบริโภคอย่างปลอดภัยประหยัด และเป็นธรรมอันเป็นกระบวนการให้ชุมชนท้องถิ่นสามารถพึ่งตนเองทาง เศรษฐกิจได้ ตลอดทั้งการผลิตและการจัดจำหน่ายผลผลิตทางหัตถกรรม เช่น การรวมกลุ่มของกลุ่มโรงงาน ยางพารา กลุ่มหัตถกรรม และอื่นๆ เป็นต้น

๓. สาขาการแพทย์ไทย หมายถึง ความสามารถในการจัดการป้องกัน และรักษาสุขภาพของคนในชุมชน โดยเน้นให้ชุมชนสามารถพึ่งพาตนเองทางด้านสุขภาพและอนามัยได้

๔. สาขาการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง ความสามารถเกี่ยวกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ทั้งอนุรักษ์การพัฒนา และใช้ประโยชน์จากคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างสมดุล และยั่งยืน

๕. สาขากองทุนและธุรกิจชุมชน หมายถึง ความสามารถในการบริหารจัดการด้านการสะสมและบริการกองทุนและธุรกิจในชุมชน ทั้งที่เป็นเงินตราและโภคทรัพย์ เพื่อเสริมชีวิตความเป็นอยู่ของสมาชิกในชุมชน

๖. สาขาสวัสดิการ หมายถึง ความสามารถในการจัดสวัสดิการในการประกันคุณภาพชีวิตของคนให้เกิดความมั่นคงทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

๗. สาขาศิลปกรรม หมายถึง ความสามารถในการผลิตผลงานทางด้านศิลปะ สาขาต่างๆ เช่น จิตรกรรม ประติมากรรม วรรณกรรม หัตถศิลป์ คีตศิลป์ เป็นต้น

๘. สาขาจัดการ หมายถึง ความสามารถในการบริหารการจัดการดำเนินงานด้านต่างๆ ทั้งขององค์กรชุมชน องค์กรทางสังคมอื่นๆ ในสังคมไทย เช่น การจัดการองค์กรของกลุ่มแม่บ้านระบบผู้เฒ่าผู้แก่ในชุมชน เป็นต้น กรณีของการจัดการศึกษาเรียนรู้นับได้ว่าเป็นภูมิปัญญาสาขาการจัดการที่มีความสำคัญ เพราะการจัดการศึกษาเรียนรู้ดี หมายถึงกระบวนการเรียนรู้ พัฒนาและถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญาไทยที่มีประสิทธิภาพ

๙. สาขาภาษาและวรรณกรรม หมายถึง ความสามารถผลิตผลงานเกี่ยวกับด้านภาษา ทั้งภาษาถิ่น ภาษาโบราณ ภาษาไทย และการใช้ ภาษา ตลอดทั้งด้านวรรณกรรมทุกประเภท

๑๐. สาขาศาสนาและประเพณีหมายถึง ความสามารถประยุกต์ และปรับใช้หลักธรรมคำสอนทางศาสนา ความเชื่อและประเพณีดั้งเดิมที่มีคุณค่า ให้เหมาะสมต่อการประพฤติปฏิบัติให้บังเกิดผลดีต่อบุคคล และสิ่งแวดล้อม เช่น การถ่ายทอดหลักศาสนา การบวชป่า การประยุกต์ประเพณี บุญประเพณีข้าว เป็นต้น

ทะเบียนข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน	หมู่
๑	นายจารึก บุญมาศ	หมอลำพื้นบ้าน หมอสูตขวัญ	๓
๒	นายลบ ทีฆะ	พุดผญา และเป่ารักษาโรค และหมอยาสมุนไพร	๔
๓	นายเชียง เทศนา	จักสาน	๕
๔	นายหนูนาถ นันทา	จักสานและเป่ารักษาโรค	๕
๕	นางอำนวย พิมพ์เสนห์	อาหารพื้นบ้าน(ข้าวเม่า)	๖
๖	นายฉวี แดงอาจ	หมอดิน	๗
๗	นางไพรเวียง ดาวเรือง	ทอผ้า สานตะกร้าพลาสติก	๘
๘	นางฉวี รวมธรรม	ทอผ้า สานตะกร้า	๘
๙	นายอัมพร อินตะโพธิ์	ยาสมุนไพร	๑๒

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 3 บ้านดอนม่วง (ภูมิปัญญาด้าน หมอลำพื้นบ้าน หมอสูตขวัญ)

ประวัติส่วนตัว

นายจาร์ก บุญมาศ เกิดเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2480 หลังจากที่ได้รับจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ด้วยความรักและความชอบในเพลงหมอลำพื้นบ้าน นายจาร์กจึงตัดสินใจเรียนเพลงหมอลำกับคุณพ่อสุวัฒน์ เสมียนกุล ซึ่งเป็นครูเพลงที่มีความสามารถในช่วงนั้น จนอายุ 19 ปี จึงได้เป็นหมอลำ และได้ตั้งวงดนตรีขึ้นมา แต่ก็มีการเล่นบ้าง หยุดบ้างในช่วงแรก เพราะสมาชิกในวงที่มีความสามารถในการร้องเพลงก็ทยอยออกจากวงไปตั้งวงดนตรีของตนเอง จากนั้นพ่อจาร์กก็ไปเป็นครูสอนให้กับคณะหมอลำต่างๆ หลายคณะ แต่ทุกวันนี้เหลือเพียงคณะหงส์ฟ้าวงดนตรีพื้นบ้านเพียงวงเดียวที่ยังคงยึดแบบหมอลำของพ่อจาร์กอยู่ เมื่ออายุได้ 40 ปี ท่านก็มีความคิดริเริ่มในการทำหนังประโมทัยขึ้นมา มีลักษณะคล้ายกับหนังตะลุงของภาคใต้ ในช่วงแรกจะใช้หนังวัวหนังควายในการทำ ต่อมาหนังวัวหนังควายหายากขึ้นจึงได้นำแผ่นฟิล์มเอกซเรย์มาทำแทน ช่วงอายุ 48 ปี พ่อจาร์กก็ได้เปลี่ยนมาเป็นหมอสูตสู่ขวัญในงานพิธีต่างๆ เช่น งานแต่งงาน การเสาะเคราะห์ งานขึ้นบ้านใหม่ เป็นต้น ปัจจุบันพ่อจาร์กเป็นปราชญ์ให้ความรู้กับลูกหลานคนรุ่นใหม่ ได้สืบสานต่อไป

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านกุดแห่

ผลงาน/เกียรติบัตร

ประกาศนียบัตรจากการแข่งขันหมอลำพื้นบ้าน

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ หมอลำพื้นบ้าน จากเทศบาลตำบลกุดแห่ เป็นผู้ริเริ่มทำหนังประโมทัย (หนังตุ๊กตาสาน)

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 4 บ้านนาโพธิ์ (ภูมิปัญญาด้าน พุดผญา และเป่ารักษาโรค และหมอยาสมุนไพร)

ประวัติส่วนตัว

นายลบ ฑีฆะ เกิดเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2488 อยู่บ้านเลขที่ 4 บ้านนาโพธิ์ ตำบลกุดแห่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ เป็นบุตรของนายไกร และนางทุม ฑีฆะ มีพี่น้องด้วยกัน 5 คน นายลบเป็นบุตรคนแรก สมรสกับนางบุญรุ่ง ฑีฆะ มีบุตรด้วยกัน 5 คน เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 ก็มาซื้อพืชมานา ทำไร่ ด้วยพรสวรรค์และวัฒนธรรมดั้งเดิมที่สืบทอดกันมาของหมู่บ้านชนเผ่าภูไท จึงมีความสามารถในการพุดผญาในการพูดคุยกัน ซึ่งจะพูดเกี่ยวกับการเกี่ยวพาราสีกันระหว่างชายหนุ่มกับหญิงสาว และได้เข้าร่วมการประกวดพุดผญาได้รับรางวัลชนะเลิศระดับอำเภอและได้รับรางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่งในระดับจังหวัด นอกจากการพุดผญาแล้วนายลบ ยังมีความรู้ความสามารถในด้านการเป็นหมอเป่ารักษาโรค และเป็นหมอยาสมุนไพร เช่น แผลงัดต่อย งามัด และอื่นๆ ปัจจุบันเป็นผู้ให้ความรู้ให้กับเยาวชน และผู้ที่สนใจภูมิปัญญาในด้านนี้ ได้สืบทอดต่อไป

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านนาโพธิ์

ผลงาน/เกียรติบัตร

รางวัลชนะเลิศการพุดผญา ระดับอำเภอ

รางวัลรองชนะเลิศอันดับหนึ่ง การพุดผญา ระดับจังหวัด

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ พุดผญา และเป่ารักษาโรค และหมอยาสมุนไพร จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 5 บ้านมันปลา (ภูมิปัญญาด้าน จักสาน)

ประวัติส่วนตัว

นายเชียง เทศนา เกิดเมื่อวันที่ 12 กันยายน 2494 อยู่บ้านเลขที่ 75 หมู่ 5 ตำบลกุดแห่ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา สมรสกับนางคำใส เทศนา มีบุตรด้วยกัน 4 คน เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านเหมืองบัว จังหวัดมุกดาหารหลังจากที่เรียนจบก็มีอาชีพรับจ้างทั่วไปในหมู่บ้าน พออายุได้ 11 ปี ก็เรียนสานกระติบข้าวจากพี่สาว ชื่อ นางดอกกล้า ปัจจุบันอยู่ที่บ้านคำแก้ง ตำบลโคกสำราญ อำเภอลำทะเมนชัย อาชีพหลักของนายเชียง ก็คือ ทำนาและสานกระติบข้าวเป็นอาชีพเสริมในเวลาว่างจากการทำนา วัสดุที่ใช้ในการสานกระติบ นายเชียงจะใช้ไม้ไผ่ไร่และใช้เม็ดพร้าวในการเหลาเส้น ซึ่งจะทำให้กระติบมีความทนในการใช้งานได้ยาวนานกว่าที่ใช้ไม้ไผ่บ้านและเหลาเส้นด้วยเครื่องเหลา ปัจจุบันนายเชียงก็ยังยึดอาชีพสานกระติบข้าวเป็นอาชีพเสริมอยู่และกระติบข้าวที่สานก็มีราคาประมาณ ใบละ 70 -200 บาท และยังถ่ายทอดความรู้ให้คนในชุมชน และลูกหลาน

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านเหมืองบัว

ผลงาน/เกียรติบัตร

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ จักสาน จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 5 บ้านมันปลา

ภูมิปัญญาด้าน จักสานและเป่ารักษาโรค

ประวัติส่วนตัว

นายหนูนาถ นันทา ปราชญ์ชาวบ้านผู้เชี่ยวชาญด้านจักสานและเป่ารักษาโรค เกิดที่บ้านมันปลา ตำบลกุดแห่ อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร สมรสกับนางผาย นันทา(หย่าแล้ว) มีบุตรด้วยกัน 1 คน นายหนูนาถเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านมันปลา หลังจากเรียนจบก็มีอาชีพรับจ้างทั่วไป พออายุประมาณ 30 ปี ก็ได้เรียนจักสานพร้อมกับเพื่อนจนชำนาญและประสบผลสำเร็จ ขายของที่นายหนูนาถจะแตกต่างจากของที่ตามท้องตลาด ซึ่งมีเอกลักษณ์เป็นของตนเอง คือ มีฐานกว้าง เว้นระยะห่างระหว่างเส้นไม้ไผ่อย่างสม่ำเสมอ มีราคาตั้งแต่ 30 – 80 บาท ตามขนาดเป็นอาชีพเสริมที่ทำให้มีรายได้พอเลี้ยงชีพในแต่ละวัน

นอกจากนี้ท่านยังมีความสามารถในการเป่ารักษาโรคเกี่ยวกับเด็กและประสานกระดูก หรือภาษาชาวบ้าน เรียกว่า “จอตูดูก” วิชาเป่านี้ท่านเรียนมาจาก พ่อใหญ่จันทา สุธเพชร ซึ่งเป็นผู้เฒ่าผู้แก่ที่มีความรู้ด้านการเป่ารักษาโรค

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านมันปลา

ผลงาน/เกียรติบัตร

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ จักสานและเป่ารักษาโรค จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 6 บ้านกุดมะฮง (ภูมิปัญญาด้าน อาหารพื้นบ้าน(ข้าวเม่า))

ประวัติส่วนตัว

นางอำนวย พิมพ์เสนห์ เกิดเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2501 เป็นบุตรของนาลี และนางพร แสนอุบล มีพี่น้องด้วยกัน 10 คน สมรสกับนายกร พิมพ์เสนห์ มีบุตรด้วยกัน 3 คน เมื่อเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านกุดมะฮงมีอาชีพทำนาและรับจ้างทั่วไป ในฤดูทำนาและในช่วงที่ข้าวได้สามเดือนชาวบ้านก็จะนำข้าวมาทำข้าวเม่า และต้นตำรับที่ทำข้าวเม่าอยู่ที่บ้านหวาย ตำบลสามัคคี อำเภอเลิงนกทา นางอำนวยได้เรียนการทำข้าวเม่ามาจากน้า ซึ่งอยู่บ้านหวาย พันธุ์ข้าวที่นำมาทำจะมีข้าวเหนียวเป็นพันธุ์ข้าวเหนียวดอก ข้าวสามเดือน ข้าวพันธุ์หลังสวน ข้าวพันธุ์ กข.4 ข้าวพันธุ์ กข.6 ซึ่งต้องมีการสังเกตข้าวว่าพอที่จะนำมาทำข้าวเม่าได้หรือยัง ขั้นตอนในการทำที่จะทำให้ได้ข้าวเม่าที่อ่อนนุ่มและมีคุณภาพต้องนำข้าวเข้าเครื่องปั่นเมล็ดข้าว และนำเมล็ดข้าวที่ปั่นได้มาแช่น้ำเพื่อคัดเอาเมล็ดข้าวที่สมบูรณ์ที่สุด แล้วนำไปคั่วในกระทะให้แห้ง จากนั้นนำมาตำ 4 ครั้ง แต่ครั้งก็นำมาคัดเลือกเอากากออก การทำข้าวเม่าจะขายได้ราคาดีกว่าขายข้าวเปลือก

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านกุดมะฮง

ผลงาน/เกียรติบัตร

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ อาหารพื้นบ้าน(ข้าวเม่า) จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 7 บ้านดงสว่าง (ภูมิปัญญาด้าน หมอดิน)

ประวัติส่วนตัว

นายฉวี แดงอาจ เกิดเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2492 อยู่ที่บ้านเลขที่ 28 หมู่ 7 ตำบลกุดแห่ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์ สมรสกับนางมณฑล แดงอาจ มีบุตรด้วยกัน 4 คน เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากระบบการศึกษานอกโรงเรียน (กศน.) ในปี พ.ศ. 2537 ได้รับคัดเลือกเป็นผู้ทรงคุณวุฒิของหมู่บ้าน ปี 2539 ได้รับคัดเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน และในปี 2547 ได้รับเลือกให้ดำรงตำแหน่งเป็นผู้ใหญ่บ้าน

ในปี 2537 ได้รับคัดเลือกให้เป็นหมอดินประจำตำบลกุดแห่ ซึ่งมีเครือข่ายหมอดินทั้งหมด 81 ตำบล ทั่วประเทศ ซึ่งทำหน้าที่เกี่ยวกับการรักษาดิน แก้ปัญหาดิน เมื่อดินไม่มีคุณภาพ เช่น ดินเปรี้ยว ดินเค็ม หมอดินก็จะนำมาวิจัยและนำยามาบำรุงรักษาดิน หมอดินมีการอบรมที่เกษตรพอแดง จังหวัดสุรินทร์ เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกับหมอดินด้วยกัน

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน(กศน.)

ผลงาน/เกียรติบัตร

การอบรมเกษตรพอแดง จังหวัดสุรินทร์

ได้รับบัตรการเป็นหมอดิน

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ หมอดิน จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 9 บ้านกุดแห่เหนือ (ภูมิปัญญาด้าน ทอผ้า สานตะกร้าพลาสติก)

ประวัติส่วนตัว

นางไพรเวียง ดาวเรือง เกิดที่บ้านกุดแห่ เมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2490 เป็นบุตรของนายอ่อนสาและนางจัน บุญมาศ มีพี่น้องทั้งหมด 9 คน สมรสกับนายจำลอง ดาวเรือง หลังจากเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านกุดแห่แล้วก็ทำอาชีพค้าขายควบคู่ไปกับการทำนาและการทอผ้า ซึ่งการทอผ้าก็ได้รับการฝึกทำมาจากพี่สาว เมื่อปี พ.ศ. 2545 มีหน่วยงานฝึกอบรมจากจังหวัดยโสธรมาสอนการทอผ้า นางไพรเวียงก็ได้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเวลา 3 เดือนที่วัดป่าสุนทราราม บ้านกุดแห่ ปัจจุบันนางไพรเวียงก็ได้เียนการสานตะกร้าด้วยเส้นพลาสติกที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านกุดแห่ควบคู่ไปกับการทอผ้าด้วย

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านกุดแห่

ผลงาน/เกียรติบัตร

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ ทอผ้า สานตะกร้า จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 12 บ้านทานตะวัน (ภูมิปัญญาด้าน ยาสมุนไพร)

ประวัติส่วนตัว

นายอัมพร อินตะโพธิ์ ปราชญ์ชาวบ้านด้านยาสมุนไพร เกิดที่บ้านทานตะวัน เมื่อวันที่ 10 กุมภาพันธ์ 2500 เป็นบุตรของนายต๋อนและนางบาน อินตะโพธิ์ มีพี่น้องทั้งหมด 7 คน นายอัมพร เป็นคนที่ 4 สมรสกับนางไหล อินตะโพธิ์ มีบุตรด้วยกัน 4 คน มีอาชีพทำนาด้วยความชอบในเรื่อง ยาสมุนไพรและพอมิพื้นฐานอยู่บ้าง เมื่อมีอบรมเกี่ยวกับยาสมุนไพรก็เข้าร่วมการอบรมทุกครั้งเพื่อเป็นการเพิ่มความรู้ และค้นคว้าหาความรู้ด้วยตนเองจนสามารถนำสมุนไพรชนิดต่าง มาผสมผสานกันจนได้ เป็นยาสมุนไพรที่ใช้ในการรักษาโรคต่างๆ มีเหตุการณ์ที่ทำให้นายอัมพรเชื่อในยาสมุนไพรที่ตนเอง ค้นพบ คือ ภรรยาได้ป่วยเป็นโรคไวรัสตับอักเสบในระยะเริ่มต้น ไปหาหมอแล้วก็ไม่หายจึงนำมารักษาเองที่บ้านด้วยการกินยาสมุนไพรของตน ปรากฏว่าใน 5 – 6 วัน ที่กินยาภรรยาก็หาย และหลังจากนั้น ท่านก็ป่วยที่หลังก็ไปหาหมอก็ไม่หายเหมือนกัน จึงกลับมารักษาดูแลตนเองด้วยการกินยาสมุนไพร ก็หายป่วยเหมือนกัน จึงเชื่อในยาสมุนไพรของตนเป็นต้นมา หลังจากนั้นก็คิดค้นยาสมุนไพรต่างๆ ออกมาเรื่อยๆ ซึ่งยาสมุนไพรที่ใช้ก็มีปลูกอยู่ที่บ้านและก็ไปหาเอาตามภูเขาและในป่า ส่วนมากถึงแม้จะรักษา ไม่ได้ท่านก็พยายามหาทางรักษาจนสุดความสามารถของท่าน

ประวัติการศึกษา

ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จากโรงเรียนบ้านนาโพธิ์

ผลงาน/เกียรติบัตร

โครงการอบรมพืชสมุนไพร จากวิทยาลัยการอาชีพเลิงนกทา

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ ยาสมุนไพร จากเทศบาล ตำบลกุดแห่

ประวัติส่วนตัวภูมิปัญญาท้องถิ่น/ปราชญ์ชาวบ้าน

หมู่ 9 บ้านกุดแห่เหนือ (ภูมิปัญญาด้าน ทอผ้า สานตะกร้า)

ประวัติส่วนตัว

นางฉวี รวมธรรม เกิด ที่บ้านกุดแห่ เมื่อวันที่ 8 มิถุนายน 2499 สมรสกับนายสมบัติ รวมธรรม หลังจากเรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านกุดแห่ ละชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตามอัยาศัยตำบลกุดแห่ ประกอบอาชีพค้าขายควบคู่ไปกับการทำนา การทอผ้า และการสานตะกร้าพลาสติก ซึ่งการทอผ้าก็ได้รับการฝึกทำมาจากมารดา ได้เข้าฝึกอบรมจากจังหวัดยโสธรมาสอนการทอผ้า นางฉวี รวมธรรม ได้เข้ารับการฝึกอบรมเป็นเวลา 3 เดือนที่วัดป่าสุนทราราม บ้านกุดแห่ ปัจจุบันนางฉวี รวมธรรม ได้เข้าร่วมสานตะกร้าด้วยเส้นพลาสติกที่ศูนย์การเรียนรู้ชุมชนบ้านกุดแห่ควบคู่ไปกับการทอผ้าด้วย

ประวัติการศึกษา

เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 จากโรงเรียนบ้านกุดแห่ ละชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนตามอัยาศัยตำบลกุดแห่

ผลงาน/เกียรติบัตร

เกียรติบัตร ยกย่องเชิดชู เป็นบุคลากร ภูมิปัญญาท้องถิ่น ด้านความรู้ ทอผ้า สานตะกร้า จากเทศบาลตำบลกุดแห่

ส่งเสริมกลุ่มสตรีแม่บ้านทอผ้า

ภาพกิจกรรมอบรมสานตะกร้าพลาสติก

